

Heidi Lettojärvi
30.9.2022

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Viite: Asiantuntijapyyntö HE 76/2022, 16.9.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja siihen liittyvien lakien muuttamiseksi

Energiateollisuus (ET) kiittää kuulemiskutsusta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Energiateollisuus on sitoutunut edistämään luonnon monimuotoisuutta osana muuta vastuullisuutta kesällä 2022 julkaistun biodiversiteettiekartan mukaisesti.

ET tarkastelee esitystä energia-alan hankkeiden näkökulmasta. Nämä hankkeet tarvitsevat yleensä kaavaratkaisun sekä ennakkovalvontahyväksynnän toiminnan käynnistämiseksi tai laajentamiseksi. Investointihankkeiden näkökulmasta luvitusprosessin tulee kokonaisuudessaan olla sujuva ja ennakoitava. Lainsäädännön tulee asettaa sisällöllisesti ja menettelyllisesti tarkoituksenmukaiset ja selkeät reunaehdot hankkeiden hyväksyttävyydelle. Hankkeiden toteuttamisen edellytykset tulee olla tarkkarajaisesti etukäteen arvioitavissa.

Tästä näkökulmasta **ET ei näe perustetta viranomaisille asetettavalle uhanalaisten luontotyyppien ja -lajien huomioonottamisvelvollisuudelle (65 ja 78 §) muun lain mukaisessa päätöksenteossa.** Pelkästään luontotyyppin tai lajin uhanalaisuudella ei ole välittömiä oikeusvaikutuksia silloin, kun kysymys ei ole joko luonto- tai lintudirektiivillä tai kansallisella suojelupäätöksellä erikseen suojellusta luontoarvosta. Näin ollen LSL:iin sisällytettävän huomioonottamisvelvoitteen merkitys on epäselvä viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden lupasian osallisten sekä viiveellä myös oikeuskäytännön kannalta. ET näkee, että kaavoituksessa ja lupamenettelyissä huomioon otettavat asiat ja se, mitä näissä menettelyissä on erikseen huomioitava, on johdonmukaista säätää ko. laeissa eikä siis esityksen tapaan luonnonsuojelulaissa.

Edellä kuvatut uhanalaiset luontotypit luettelaisiin asetuksessa. Asetus ei ole tällä hetkellä edes luonnoksena valmis, mikä hankaloittaa huomioonottovelvoitteen arviointia.

Ehdotus sisältää uuden suojelukeinon, ”tiukan suojelun”, kahdelle luontotyyppille (67 §). **Muutamien erityisten luontotyyppien suojelu ehdotuksen mukaisesti suoraan lain nojalla ei vaikuta tarpeellisesta.** ET:n näkemyksen mukaan näiden luontotyyppien suojelu voitaisiin tehdä nykyisellä rajausmenettelyllä. Tätä tukee se, että ehdotuksen perusteluiden mukaan tiukasti suojellut luontotypit ovat lähtökohtaisesti pienialaisia ja helposti tunnistettavissa. Uusi suojelutapa vanhan rajausmenettelyn ohella monimutkaistaisi lakia lainkäyttäjän kuten esim. hankekehittäjien näkökulmasta.

Ehdotuksen 68 §:ssä säädetään luontotyyppien suojelun poikkeuspäätöksistä. Poikkeus on ehdotuksen mukaan mahdollinen tietyin edellytyksin. Yksi edellytys olisi se, että hankkeelle

tai suunnitelmalle ei ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa. Tätä vaihtoehtottomuusvaatimusta ei ole aiemmin liitetty ko. poikkeuksiin kansallisesta suojelusta. Poikkeukset voivat olla välttämättömiä elinkeinoelämälle sekä ilmasto- ja ympäristöta-voitteiden kannalta myönteisten hankkeiden toteuttamiselle. Esimerkiksi sähköverkkoa on kehitettävä sähkömarkkinalain edellyttämällä tavalla. Poikkeuksia tarvittaneen myös nykyistä enemmän suojelun laajentuessa. ET toteaa, että toiminnanharjoittajat käytännössä tutkivat hankkeen toteuttamisvaihtoehdot etsien ratkaisuja, joissa poikkeuslupaa ei tarvittaisi lainkaan. **Näin ollen lakisääteinen vaihtoehtottomuuden vaatimus ei tuo merkittävää lisäarvoa, mutta on omiaan tuomaan epävarmuutta poikkeusluvan ratkaisuun toiminnanharjoittajan näkökulmasta. ET esittää vaihtoehtottomuusvaatimuksen poistamista.**

ET tukee monin osin lakiesitystä, kannatettavia asioista ovat:

- **vapaaehtoinen ekologinen kompensatio**
- laajentuvat perusteet suojelualueiden perustamiseksi
- mahdollisuus tehdä luontotyyppin suojelun rajauspäättös entistä useammille luontotyypeille kattaen entistä paremmin ekologisesti tarkoituksen mukainen alue
- suojelujen alueiden hoidon ja ennallistamisen tehostaminen
- luontotiedon luotettavuuden, saatavuuden ja kattavuuden parantaminen
- vapaaehtoisen suojelun tukeminen
- kalalajien ja rapujen poistaminen kokonaisuudessaan luonnonsuojelulain soveltamisalasta
- direktiiviviittausten aukikirjoittaminen

Ystävällisin terveisin

ENERGIATEOLLISUUS RY